

Državni izpitni center

P 1 6 3 A 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 1. februar 2017

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen.
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna.
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna.
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Beti Podgornik ♦ fotografijo ♦ aprila 2009 ♦ Svet in ljudje 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ popotniško radovednost / popotništvo ♦ popotniške avanture / avanturo ♦ izlet (v naravo) ♦ šport ♦ počitek / oddih ♦ se odpočili / se sprostili 		Zaporedje teh dveh rešitev je lahko obrnjeno.
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ uživanje v hrani (in rekreaciji) ♦ (dobro) hrano ♦ kulinariko ♦ (se) nasitili 		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ C		
	1	♦ D		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Kmečka gostilna Kortina – Krkavče ◆ kmečka gostilna Kortina v Krkavčah ◆ gostilna Kortina in Krkavče 	◆ Tema besedila je kmečka gostilna Kortina.	Nepravilno: predstavitev gostilne Kortina.
3.2	1	◆ B		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 6 ◆ 5 ◆ 4 ◆ 7 ◆ 1 		5 pravilnih rešitev = 3 4, 3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tema tega dela besedila so Krkavče. To je vas, v kateri stoji gostilna Kortina. ◆ Besedilo, natisnjeno na črni podlagi, govori o kraju, v katerem stoji gostilna Pri Matičku. 		1 za vsebinsko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
5.2	1	◆ nazornosti		
5.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ kraj ◆ naselje ◆ vas ◆ zaselek 		4, 3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ NE ◆ DA ◆ DA ◆ NE ◆ DA 		5 pravilnih rešitev = 3 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ A		
	1	♦ D		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ naklonjeno		
	1	po smislu, npr., dve od: ♦ nedotaknjeni kottički (istrskega zaledja) ♦ čarobno ozračje ♦ posebno (kulinarično) doživetje ♦ tam domujeta spokojnost in stik z naravo ♦ je vdahnil pravo istrsko dušo ♦ v kateri krajujejo letni časi ♦ obiskovalci se lahko predajo lagodnemu lenarjenju ♦ pred slastnim istrskim obedom	♦ »Kdor išče, ta najde,« pravi pregovor. / »Kdor išče, ta najde.« ♦ Kortina ni klasična gostilna. ♦ Ko se telo in duša odpočijeta od stresnega vsakdana.	1 za dve pravilni besedni zvezi
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ A		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ gostov ne sprejemajo in (ne) odslavljajo ♦ ne sprejemajo in (ne) odslavljajo gostov		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	3	po smislu, npr., ena od: ♦ Z besedo »pacajo« je poimenovala pripravo jedi. V narekovaj jo je postavila zato, ker je beseda slogovno zaznamovana. ♦ S pogovorno besedo v narekovaju je poimenovala način peke/pečenja. ♦ Za poimenovanje načina/postopka priprave jedi je uporabila neknižno besedo.	♦ Povedala je, da se sestavine pečejo v lastnem soku. Uporabila je pogovorno besedo.	1 + 1 za vsebinsko ustreznost povedi (kaj je poimenovala = 1, zakaj je uporabila narekovaj = 1) 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	1	po smislu, npr., ena od: ♦ če si boste zaželeli hobotnico v črepnji ♦ če bi radi jedli hobotnico v črepnji	♦ če boste naročili hobotnico v črepnji	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	2	♦ lagodno ♦ avtohtone ♦ strateške ♦ mondena		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	2	♦ iskati ♦ je iskal ♦ najti ♦ je našel	♦ glagoli v pretekliku, ki so zapisani v kateri drugi obliki, npr.: sem iskal, smo iskali ... / si našel, so našli ... ♦ Nepravilno: zapis samo deležnika na -l brez osebne glagolske oblike, npr. iskal/našel	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	♦ 3/3.		
15.2	2	♦ DA ♦ DA ♦ NE ♦ DA		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	2	♦ lenarijo ♦ tekajo ♦ uživajo	♦ tečejo	3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ je vdahnil ♦ gospodar Matej Matičetov ♦ kmečki gostilni ♦ pravo istrsko dušo 		4 pravilne rešitve = 3 3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
17.2	1	♦ prilastki		
	1	♦ natančna		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	2	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker je Kortina dobra gostilna, jo je vredno obiskati. ♦ Kortino je vredno obiskati, ker je dobra gostilna. ♦ Kortina je dobra gostilna, ki jo je vredno obiskati. 		1 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Do Kortine prispete, če se peljete proti hrvaški meji skozi Šmarje in tik pred mejnim prehodom Dragonja zavijete levo. Gostilno, ki se ji po domače reče Pri Matičku, dobro poznajo tako domačini kot petični Ljubljancani, Tržičani in drugi gostje, saj ponuja tipične domače jedi, kot so njoki, fuži, mineštre in bobiči, ter pristno istrsko vino: refošk in malvazijo. 		brez napak = 3 1, 2 napaki = 2 3, 4 napake = 1 5 napak ali več = 0 Upoštevamo tudi na novo narejene napake.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20			
Zgradba	1	♦ naslov besedila (samo <i>Predstavitev</i> ni ustrezen naslov)	Če besedilo ni (smiselno) členjeno na odstavke, kandidat ne dobi točke. Če je v besedilu manj kot 100 besed, kandidat ne dobi točke.
	1	♦ smiselna členitev na odstavke	
	1	♦ obseg	
	1	♦ kraj in okolica	
	1	♦ zgradba in ime gostilne	
	1	♦ kulinarična ponudba	
Vsebina	1	♦ dodatna ponudba	
	1	♦ delovni čas	Če je kandidat podatke o delovnem času prepisal v alinejni obliki, za ta del ne dobi točke.
Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebinski del dobil najmanj 3 točke.			
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ jezikovna pravilnost – slovnična pravilnost – pravopisna pravilnost	3 napake = – 1 točka, do 0
	2	♦ slogovna ustreznost – objektivno besedilo (slogovno neustrezni primeri: če vam kdaj zakruli v želodcu; sproščujoča lokacija; tam je, kot bi se čas ustavil; ima istrsko dušo ...) – skladnost s podatki iz izhodiščnega besedila – brez ponavljanja besed/besednih zvez (npr. Kmečka gostilna Kortina, ki se imenuje tudi Pri Matičku, leži v neokrnjeni naravi. Gostilna leži v Krkavčah. To je vasica, ki leži na pomembni strateški točki, zato je bila pozidana že v antiki.)	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko. Če je besedilo prevladujoče subjektivno, kandidat za slogovno ustreznost ne dobi nobene točke.
Skupaj	12	Če je kandidat namesto predstavitve napisal katero drugo besedilno vrsto (npr. poročilo/vabilo), za zgradbo in za slogovno ustreznost besedila ne dobi točk. Vsebina in jezikovna pravilnost se vrednotita po točkovniku.	

Primer objektivne predstavitve:**Kmečka gostilna Kortina**

Gostilna Kortina stoji v vasi Krkavče v slovenski Istri. Hiša je zgrajena v istrskem slogu in je obdana s sredozemskimi drevesi. Pred njo stoji velika kamnita miza. Domače ime gostilne je Pri Maticčku.

Ponudba jedi je prilagojena letnim časom. Za kuhinjo je značilna tipična istrska hrana, posebnost pa so jedi, ki jih po starih receptih pripravljajo v krušni peči. Tradicijo ohranjajo tudi s pripravo jedi v črepnji. V tej posodi pripravljajo predvsem jagnjetino, lahko pa tudi hobotnico.

Gostje imajo na voljo več možnosti rekreacije: sprehode po neokrnjeni naravi, igranje košarke, nogometa, balinanje in kopanje v bazenu. Gostilna je odprta ob sobotah od 12. do 22. ure in ob nedeljah od 12. do 20. ure, po dogovoru pa tudi vsak dan v tednu.

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Neli Kodrič Filipič, Solze so za luzerje (odlomek), Razdvojenost

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti. V izpitni polji je namesto priimka Kodrič pomotoma zapisan priimek Kovačič.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Odlomek je drama neke družine.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je iz epskega besedila, poleg pripovednih pa so v njem tudi lirske prvine – pripovedovalkini občutki in njeno razmišljanje.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primeri
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek govori o dogodku v vami hiši. Mati pove, da bo po razvezi dobila del premoženja, in navdušeno govori o načrtih za prihodnost. Hči pa se zamisli. Ne more se veseliti z materjo, ne razume njene sreče. Potem slabe misli prežene in praznuje z njo.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Mati pove hčeri, da bo po razvezi dobila del premoženja. Hči se veseli z njo, a je hkrati zaskrbljena. Razmišlja o prihodnosti. Mati pripravi praznovanje svojega uspeha, na njem so poleg obeh otrok tudi nekatere stanovalke varne hiše in svetovalka.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Po nestrpnem hčerinem čakanju se mati vrne s sodišča, kjer sta se z možem razvezala. Pove, da bo dobila del premoženja, kar bo njej in otrokoma omogočilo začetek novega življenja. Govori o svojih načrtih. O prihodnosti razmišlja tudi hči. Čeprav je zaskrbljena, se pridruži skupini, ki veselo praznuje z mamo. Misli na njena dejanja in svoj odnos do nje.

Razlaga materinega doživljanja in ravnanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Vesela je, ker je na sodišču premagala moža, čeprav je vztrajal pri svojih zahtevah.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Mati praznuje v varni hiši, ker je zadovoljna zaradi razveze. Doživlja prihodnost, občutke sreče deli z drugimi. Mati je srečna, zato je videti večja, kot bi hodila po zraku. Hčeri se zdi mlajša in drugačna, takšne je še ni videla.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Po pripovedovalkinih besedah je mati videti mlajša in večja kot prej. Doživlja torej nekaj dobrega. Po razvezi je zelo srečna, zaveda se, da tudi zato, ker si je njen mož premislil in ji bo izplačal del imetja. Navdušeno govori o prihodnosti. Kako pomemben je zanjo začetek novega življenja, vidimo v tem, da praznuje in za to pripravi torto – kot da bi imela rojstni dan.

Razlaga hčerinih pomislekov (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	To, da ima pomisleke, pomeni, da se ne strinja z mamo.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Hči ne vidi prihodnosti tako lepe kot mama. Čeprav se veseli maminega uspeha, misli na očeta. Vesela je, hkrati pa jo stiska pri srcu, ker jo skrbi, ali bo sploh še srečala očeta. Sprašuje se, ali bo nehal piti ali pa bo šlo z njim le še navzdol.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Hči ima pomisleke glede prihodnosti. Ve, da konec zakona med materjo in očetom pomeni tudi, da bo morala v drug kraj, da se morda ne bo več srečala z očetom ... Skrbi jo, da ji ne bo nikoli odpustil nekih posnetkov, predvsem pa to, da bo propadel zaradi alkohola.

Razlaga hčerinega spoznanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Spozna, da je ločitev prinesla same slabe stvari.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Ugotovi, da ne bi nikdar spoznala, kako ti ljudje lahko pomagajo in po drugi strani škodijo, če njena mama ne bi bila tako pogumna in izpeljala ločitve. Spoznala je, česa smo ljudje sposobni. To se je zgodilo zato, ker je mama zapustila očeta, njo in Andraža pa odpeljala v varno hišo. Zdaj ve, da se je ne sramuje več.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Spoznala je, kaj vse zmoremo ljudje in da si mati ne zasluži tega, da bi se je hči sramovala. Ko je zapustila svojega moža in se z otrokoma naselila v varni hiši, je namreč dokazala, da je pogumna in da je v borbi zase in svoja otroka sposobna reševati probleme.

Citirani povedi (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Andraž vpraša, ali je to za njegov rojstni dan in kje so darila.«
1	Citat ni natančno v skladu z navodilom, a je smiselno povezan z razlago. Namesto citata je opisan primer.	»Stresem z glavo, da bi se znebila teh bridkih misli. Mama pa praznuje.« / »Stresem z glavo, da bi se znebila teh bridkih misli. Potem se vsi smejemo.«
2	Citat je natančno v skladu z razlago/navodilom.	»Vesela sem. Hkrati pa me stisne pri srcu.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Hči torej deli z materjo veselje, ker so zaradi materinega ravnanja in dogodka na sodišču pred okrnjeno družino boljše časi, ne more pa biti srečna, kot je mati, ker prihodnosti ne vidi tako optimistično – predvsem jo skrbi za očeta.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o hčerinem odnosu do staršev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Po mojem mnenju je zaključila dolg in mučen odnos z vsakim od staršev, kar je prav.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo.	V nekaterih zvezah tudi otroci pripomorejo k temu, da se starša razideta. Hči je želela dobro za svojo mater, a se ni zavedala, kaj bo slabega naredila očetu. Menim, da je ravnala slabo in da bi morala pustiti, da starša to razčistita sama.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Lepo je, da hči materi noče pokvariti praznovanja s svojimi pomisleki in skrbmi, ampak jih zadrži zase. Ni pa mi všeč, da se je je prej sramovala, saj je mati gotovo veliko pretrpela, sicer se z otrokoma ne bi zatekla v vamo hišo. To, da ni imela moči in poguma, ne more biti razlog za sramovanje. K sreči hči spozna, česa je vredna njena mati. Še bolj dokazuje hčerino zrelost odnos do očeta. O njem ne razmišlja kot o krivcu za razpad družine, ampak kot o človeku s hudimi težavami. Po tem, da jo zanj skrbi in da bi se še želela srečati z njim, sklepam, da njun odnos ni bil slab.

Presoja vpliva razveze staršev na otrokovo življenje (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Po mojem mnenju je glavni vzrok za razvezo in za trpljenje otrok varanje partnerjev.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Razveza je za vsakega otroka žalostna. Mislim, da je boljše, da se starši čim prej ločijo, saj se majhni otroci ne zavedajo sprememb, večji pa so bolj prizadeti, večinoma zato, ker odraščajo brez očetov.
2	Presoja je jasna, razložena.	Mislim, da razveza staršev v vsakem primeru slabo vpliva na otroke. Bolj so po moje prizadeti tisti, ki so živeli v urejenih družinah, potem pa nenadoma enega izmed staršev, po navadi je to oče, ni več z njimi. Razumljiv je njihov občutek, da so žrtve nesporazumov med starši. Ni prav, da trpijo, čeprav niso nič krivi. V nasprotju s tem pa verjetno otroci iz neurejenih družin, v katerih se morda pojavlja celo nasilje, ob razvezi staršev čutijo olajšanje. Prepričana sem, da tudi oni ne morejo biti zadovoljni, saj jih spremljajo travme, ki so jih doživeli pred tem.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Zakonci se naveličajo drug drugega, začnejo nove zveze in zapustijo tudi otroke.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Odkar so moji starši ločeni, imam z očetom redne stike, vendar ni tako, kot je bilo pred razvezo. Zdi se mi, da ga izgubim vsakič, ko se razideva. Z materjo sicer živiva skupaj, a se skoraj ne pogovarjava.
2	Primer je opisan.	Ko sem obiskovala zadnji razred osnovne šole, so se razvezali starši moje prijateljice, ki je bila hkrati moja sošolka. Drugi v razredu na začetku niso vedeli, kaj se dogaja z njo, zato so se spraševali, zakaj se je njen učni uspeh tako poslabšal. Meni pa je povedala, da jo je po razvezi staršev zelo prizadel očetov odhod, saj sta se imela rada, zaupala mu je lahko bolj kot mami. Počutila se je prevarano in prazno, ni imela volje za učenje ali pa se pri njem ni mogla zbrati. Nekaj časa je oče pogosto hodil po njo, potem pa vedno redkeje. Odkar ima novo družino, se sicer še kdaj srečata, a vedno se mu mudi domov. Ona v njegov dom noče, ker je izvedela, da je bila zveza z njegovo sedanjo ženo vzrok za razvezo prvega zakona.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Pravopisna pravilnost
2	Slovnicična pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

2. Samostojna interpretacija: Ivan Sivec, Lepše življenje (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Ni opredelitive. Opredelelitev je napačna.	To je literarno besedilo.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je iz pripovednega besedila, v njem pa je izrazit dialog, značilen za dramatiko.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primeri
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Resnik in Tone se pripravata zaradi denarja, ki naj bi ga Jelči dobila pred poroko. Resnik bi rad, da se Tone čim prej odloči, Tonetu pa Resnikova hči ni všeč. Pozneje ji razloži svoj načrt.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Resnik in Tone se pogovarjata o denarju, ki naj bi ga hči dobila za doto. Ne moreta se dogovoriti, Tone pravi, da bo o poroki še premislil.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o Resnikovem pogovoru s Tonetom. Pogovarjata se o denarju, ki naj bi ga Resnikova hči dobila za doto. Ker o tem nimata enakega mnenja, si bodoči ženin premisli glede poroke. Pozneje se o tej odločitvi pogovarja z Jelči, razloži ji zvijačo in jo pridobi na svojo stran.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primeri
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	odnos med očetom in hčerjo / odnos med bodočima zakoncema
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	iznajdljivost in preračunljivost
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	pogoj za poroko / odločanje o poroki / vloga ženske in moških v odločanju o poroki

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primeri
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Resniku in Tonetu je pomemben denar, poroko izkoristita za to, da bi obogatela.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Oče in Tone postavljata za pogoj poroke denar. Resnik bi rad, da se hči čim prej poroči, ni pa pripravljen upoštevati bodočega zeta.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oba postavljata za pogoj denar. Ko Tone vpraša, ali bo pri tej hčerki kaj cvenka, mu Resnik odvrne, da ne toliko, kot pričakuje, da pa bo dal nekaj več, če se odloči takoj. Želi si, da bi se hči čim prej poročila. Tone ve, da ima Resnik veliko denarja, zato ga hoče priviti za čim višjo doto.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Problem v tem odlomku je, da je pogoj za poroko denar. Če bi se Resnik strinjal s Tonetom, bi se lahko njegova hči kmalu poročila, česar si oče očitno želi. Tone si mora izmisliti zvijsko, po kateri bi dobil več denarja in odplačal dolgove. Proti koncu odlomka vidimo, da bo verjetno dosegel svoj cilj, saj mu Jelči po tem, ko ji pove, da mu je všeč, objubi svojo pomoč.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	» Tako se pa pri nas ne govori.« » Ženin Tone je bil še vedno negotov.«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	» Him, pa bo zraven ... pri tej vaši hčerki ... kaj cvenka?« / » Nekaj že bo. Toliko pa tudi ne, kot pričakuješ.« / » Bo pa nekaj več, če se odločiš takoj.« / » Le starega moram priviti za čim višjo doto.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Resnik in Tone se ne moreta dogovoriti o doti, ker sta oba preračunljiva, prvi bi rad prihranil, drugi pa pridobil čim več denarja.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Nobena od oseb ne ravna prav, vse gledajo le nase.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo.	Po mojem mnenju sta oba enako sebična, ne zanima ju poroka, pričakujeta le lastne koristi. Jelči bi se jima morala odredi in sama odločiti o vsem.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Žalostno je, da se moška v Jelčini prisotnosti tako pogovarjata o poroki, a še bolj nepravilno se mi zdi Jelčino ravnanje. Slišala je, da jo oče tako rekoč ponuja in da skopari pri doti ter da Tone sprašuje samo o denarju, njo pa označi kot »nežensko«. Pri tem niti ne izgovori njenega imena, ampak reče »pri tej vaši hčerki«. Če bi bila jaz na njenem mestu, ne bi poslušala očetovega ukaza, naj bom z ženinom prijazna, takemu ženinu pa ne bi prav nič zaupala. Nikoli ne bi postal moj mož.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Če se dva ljubita, poroka sploh ni potrebna.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Vsi bi se morali poročiti iz ljubezni, ne zaradi bogastva. Ko vidim kakega starega bogataša, poročenega z mlado lepoticco, si mislim, da sta skupaj zato, da se on postavlja, ona pa uživa, ko uporablja njegov denar.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Mislim, da je edini pogoj za poroko ljubezen med bodočima zakoncema. Z njo bosta skupaj premagala vse težave, tudi denarne. Če pa v zakonu ljubezni ni, začneta moč in žena slej ko prej za vse probleme kriviti drug drugega, poiščeta si nove partnerke oz. partnerje v prepričanju, da bo naslednja zveza boljša. V današnjem času sicer o porokah ne odločajo več starši, to pa še ne pomeni, da so zakonske zveze uspešnejše. Zdi se mi, da ni nič boljše od vsiljene poroke to, da se nekdo sam odloči za zakon le zato, ker ima partner ali partnerka veliko denarja.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Porok je vedno manj, pari živijo skupaj ne glede na to, kakšni so.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Starejši bogati moški se radi pojavljajo v javnosti z mladimi ženami. Tega ne vidimo samo na televiziji, ampak tudi v svojem okolju.
2	Primer je opisan.	Ko se je neka naša sorodnica razšla s svojim možem, nam je mati govorila, da se je to zgodilo zato, ker se nista poročila iz ljubezni. Ona je izhajala iz revne družine, želela pa si je boljšega življenja, zato se je poročila z bogatim starejšim sodelavcem, čeprav ga sploh ni imela rada. Že kmalu sta oba ugotovila, da je bila njuna odločitev za skupno življenje napačna. Njey denar ni mogel zapolniti praznine, ki jo je nosila v sebi, on z njim ni mogel kupiti njene ljubezni. Razvezala sta se sporazumno, tudi glede skrbništva se nista prepirala, saj otrok sploh nista imela.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Pravopisna pravilnost
2	Slovnična pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).